דוד מעיין: "שהייתי תמים כשהסכמתי לנהל את פסטיבל עכו. רימו אותי, כי רצו לפתור בעיה פרסונלית, ולכן פנו אליי"

תצלום: דיון קניגספר

ראת כל מה שהוא מייצג. "עזב־תי את תל אביב", הוא מסביר, "כי הבנתי שאני צריך מקום משלי, והגעתי למסקנה שאני לא צריך מקום כזה כדי שהאני המ־קצועי יתקיים. כיום אני יכול ליצור בכל מקום – יש לי כלים ויש לי שפה. אני בא עם נרוניה גדולה, אחרי שיצאתי למדבר".

המדבר הזה היה עכו. מדבר תרבותי־חברתי, מבחינתו. לפני 19 שנה, בפסטיבל עכו הראשון, זכה מעיין בפרס הראשון על ההצגה "פונדק הרוחות". מעיין היה אז צעיר בן 26, ולאר־חר זכייתו הוא נחשב לתקווה התיאטרון הישראלי. הממסד התיאטרוני ליוה אחריו, העיתו־נים והטלוויזיה דיווחו עליו. הוא בחר ללכת לתיאטרון נווה צדק שהיה אז בהקמה, אבל לדבריו

המשך בעמ' 23

פסטיבל עכו: סיבוב ראשון

הבעיות בניהול הפסטיבל לתיאטרון אחר מתחילות השנה מוקדם מן הרגיל: עמותת "שירה", המבקשת להפיקו, תובעת לקיים מכרז ולבטל את הבחירה בבית ציוני אמריקה כמפיק. משרד החינוך: עוד לא התקבלה כל החלטה

מאת ציפי שוחט

שוב מתנהל מאבק סביב פס־טיבל עכו, והשנה הוא מתרחש זמן רב יחסית לפני תאריך קיר־מו של הפסטיבל, חודש המועד סוכות. הפעם גם לא מדובר במ־חסור במומנים או באי העברת תקציבים, כפי שקרה בעבר, אלא בבחירת המפיק המנהל.

עמותת "שירה" דורשת שמ־שרד החינוך והתרבות יבטל את ההחלטה שבית ציוני אמריקה הוא שיפיק ויפעיל את הפסטי־בל. דרישתה באה לאחר הודעה רשמית שהוציא בית ציוני אמ־ריקה בשבוע שעבר, ובה נאמר כי הוא יפיק את הפסטיבל וכי התפקידים המרכזיים בו אושרו מנכ"ל הפסטיבל יהיה מנכ"ל בית ציוני אמריקה, יורם קליי־נר, היו"ר יהיה ד"ר בית ציוני אמריקה, אריה קלנג, והמפיק בפועל יהיה גד אורזן, שהפיק את הפסטיבל בעבר.

שירה, בניהולו של רב קליה, הוא עמותה לקידום מפעלי תר־בות ואמנות בינלאומית בישר־אל, הפעילה בעיקר בתחום המוסיקה ומבקשת להרחיב את פעילותה לתחומים נוספים. טע־נתה היא שלא יצא מכרז להפ־קת הפסטיבל כמתחייב בחוק, ובכך נמנעה מסנה האפשרות להתמודד על ניהולו והפקתו של פסטיבל עכו.

במכתב ששלח עו"ד אפרים ברק, המייצג את העמותה, לראש מינהל התרבות מיכה ינון, ולכל הגורמים הרלוונטיים במ־שרד החינוך, נטען כי פסטיבל עכו הוא פרויקט של משרד החי־נוך שנהל החופק במשך שנים על ידי העמותה לתרבות ולאמ־נות, מיסודו של המשרד. ואולם, בעקבות כניסתו לתוקף של חוק חובת המכרזים, נכתב, החליט המשרד להציא את הפקת הפס־טיבל למכרז, ולהפסיק את פעי־לות העמותה לתרבות ולאמנות. העמותה, נכתב עוד, אכן חדלה לפעול ב-31 בדצמבר זע'.

עו"ד ברק טוען כי הופעתו לגלות שלא התקיים מכרז על הפקת הפסטיבל, וכי המשרד הוא שמנה לגרם חיצוני בבקשה שיפיק את הפסטיבל. "ניסיון זה אינו כשר ואינו חוקי", לדבריו, "ראשית, משום שדרך פעולה כזאת פרוקנת את הדאת החוקק שנית, משום שהמשרד גילה ד"ר תו כבר בעבר שהתקשרויות מסוג זה מחייבות מכרז, ומשום נתנה היא שלא יצא מכרז להפ־קת מאחריות שהיתה שלו עד כה. מעבר לכך, המשרד לא פ־רסם דבר על האפשרות של עמותות נוספות להתחרות על הפקת הפסטיבל. ההיפך קרה: הוא זה שפנה לבית ציוני אמרי־קה להפיק את הפסטיבל".

זו השנה השנייה שבית ציוני אמריקה, בראשות המנכ"ל יורם קליינר, מפיק את הפסטיבל, ול־פיכך רבריו של פרוסט הם בב־חינת התעוררות מאוחרת. "הטיפול בפסטיבל היה לא נכון מתחילתו", משיב פרוסט לטע־נה, "אבל בשנה שעברה החלט רצינו לחבל בסיכויי הפסטיבל על כך ברגע האחרון ממש ולא לתתקיים. היום עמותת שירה רוצה להתמודד, והדרך חסומה בפניה. נעשה כאן רבר לא הגון: לשעבת המשרד, בית ציוני אמ־ריקה פנה אליו. בפועל קרה ברזיק הריפון: המשרד הוא זה שפנה לבית ציוני אמריקה. מה זו הבריחה הזאת?"

גם מיכה יו"ר הנהלה נעשה, לטענת פרוסט, בבוגוד לכל הכ־ללים. "אני תמה על מיכי יו"ר בית ציוני אמריקה, אריה קלנג, ליו"ר הנהלת עכו. על פי אילו קריטריונים הוא מונתה האם המ־דוד לתיאטרון סמך ידו על כך?

לתרבות ולאמנות". ברק דורש לבטל את ההתקשרות של משר־רד החינוך והתרבות עם בית ציוני אמריקה או כל גרם אחר, כדי לאפשר לעמותת שירה להי־תמודד במכרז על ניהולו והפקי־תו של פסטיבל עכו.

בתגובה לכך אומרת מגחלת מדור התיאטרון במינהל התר־בות, שרה ליסובסקי, כי פסטי־בל עכו אינו פרויקט של משרד החינוך, משום שהוא נתמך רק חלקית על ידו ולא סמוכן באר־פן מלא, ולפיכך אין חובה להר־ציאו למכרז. "מי שרוצה להפיק את פסטיבל עכו, רשאי להגיש בקשה לוועדת התמיכות במש־רד והיא זו שתחליט".

אבל עושה רושם שמאוחר מדי להגיש בקשה. מעבר לכך, רבריה של ליסובסקי מעלים את חמתו של יוסי פרוסט, שהיה מיזמני פסטיבל עכו, וכיום כראש מינהל התרבות, והיום משמש יועץ לעמותת שירה. "מאז ומעולם האחריות על פס־טיבל עכו היתה של משרד החי־נוך", טוען פרוסט. "המרוח לתיאטרון הוא שקבע, ויקיבל המלצות וסיכומים, ודרכו אושרו המנהלים האמנותיים. מוזר לי מאוד שמשרד החינוך מתנער כעת מאחריות שהיתה שלו עד כה. מעבר לכך, המשרד לא פ־רסם דבר על האפשרות של עמותות נוספות להתחרות על הפקת הפסטיבל. ההיפך קרה: הוא זה שפנה לבית ציוני אמרי־קה להפיק את הפסטיבל".

מדוד ליסובסקי, כי פסטי־בל עכו אינו פרויקט של משרד החינוך, משום שהוא נתמך רק חלקית על ידו ולא סמוכן באר־פן מלא, ולפיכך אין חובה להר־ציאו למכרז. "מי שרוצה להפיק את פסטיבל עכו, רשאי להגיש בקשה לוועדת התמיכות במש־רד והיא זו שתחליט".

אבל עושה רושם שמאוחר מדי להגיש בקשה. מעבר לכך, רבריה של ליסובסקי מעלים את חמתו של יוסי פרוסט, שהיה מיזמני פסטיבל עכו, וכיום כראש מינהל התרבות, והיום משמש יועץ לעמותת שירה. "מאז ומעולם האחריות על פס־טיבל עכו היתה של משרד החי־נוך", טוען פרוסט. "המרוח לתיאטרון הוא שקבע, ויקיבל המלצות וסיכומים, ודרכו אושרו המנהלים האמנותיים. מוזר לי מאוד שמשרד החינוך מתנער כעת מאחריות שהיתה שלו עד כה. מעבר לכך, המשרד לא פ־רסם דבר על האפשרות של עמותות נוספות להתחרות על הפקת הפסטיבל. ההיפך קרה: הוא זה שפנה לבית ציוני אמרי־קה להפיק את הפסטיבל".

זו השנה השנייה שבית ציוני אמריקה, בראשות המנכ"ל יורם קליינר, מפיק את הפסטיבל, ול־פיכך רבריו של פרוסט הם בב־חינת התעוררות מאוחרת. "הטיפול בפסטיבל היה לא נכון מתחילתו", משיב פרוסט לטע־נה, "אבל בשנה שעברה החלט רצינו לחבל בסיכויי הפסטיבל על כך ברגע האחרון ממש ולא לתתקיים. היום עמותת שירה רוצה להתמודד, והדרך חסומה בפניה. נעשה כאן רבר לא הגון: לשעבת המשרד, בית ציוני אמ־ריקה פנה אליו. בפועל קרה ברזיק הריפון: המשרד הוא זה שפנה לבית ציוני אמריקה. מה זו הבריחה הזאת?"

גם מיכי יו"ר הנהלה נעשה, לטענת פרוסט, בבוגוד לכל הכ־ללים. "אני תמה על מיכי יו"ר בית ציוני אמריקה, אריה קלנג, ליו"ר הנהלת עכו. על פי אילו קריטריונים הוא מונתה האם המ־דוד לתיאטרון סמך ידו על כך?

"עבר כיהנו בתפקיד אנשים עם זיקה לתיאטרון, כמו דוד אלכס־נדר, המנכ"ל הכיסה לשעבר והיום מנכ"ל בית התפוצות, עו"ד אלי זהר, יו"ר המדוד לתיאטרון, יעקב פוחסר, חבר הנהלת הקאמרי עד כה, או אורי עופר, מנכ"ל הקאמרי והאופרה לשעבר".

מיכה ינון, ראש מינהל התר־בות, אינו מבין על מה הקצף: "זה לא מענייני למנות יו"ר הנהלה", הוא אומר, "צדון בזה כשתהיה בקשה רשמית של בית ציוני אמריקה. אני מרגיש שהם נגלו על עצמם בשנה שעברה את ניהול הפסטיבל, והצילו אר־תו מניסיונות של גדמים שונים לחבל בו".

ינון מסרב להרחיב אילו גור־מים ניסו לחבל בפסטיבל, אך מוסיף כי השנה עוד לא הוחלט מי ינהל אותו. "לא חלה עלינו חובה להוציא את הפקת הפסטי־בל לשמרה. עם זאת, כל בן אדם יכול להגיש בקשה ואנחנו נדון בה".

עושה רושם שהבחירה בני־שתה דחוה תיאום בינכם.

"ההודעה הרשמית של בית ציוני אמריקה לא דיתה בתיאום אתנו, קראתי על זה בעיתון".